

Chronisch zieken over arbocuratieve samenwerking

Bij de begeleiding van ziekteverzuim wordt momenteel veel belang gehecht aan meer samenwerking en overleg tussen bedrijfsarts en huisarts. Men verwacht dat dit tot snellere werkhervatting leidt en uitval in de WAO voorkomt.

Een groep werknemers die relatief veel kans loopt om bij een bedrijfsarts terecht te komen, zijn mensen met chronische aandoeningen. Het perspectief van deze groep staat centraal in deze factsheet, waarin twee vragen aan de orde worden gesteld:

- In hoeverre hebben mensen met chronische aandoeningen contact met een bedrijfsarts en is er daarbij overleg tussen bedrijfsarts en huisarts?
- Hoe oordelen mensen met chronische aandoeningen over arbocuratieve samenwerking (ACS)?

Patiëntenpanel Chronisch Zieken (PPCZ)

De gegevens in deze factsheet zijn afkomstig van het PPCZ, een landelijk representatief panel van 2000 mensen met chronische somatische aandoeningen van 15 jaar en ouder. In deze factsheet zijn alleen panelleden betrokken van 15-64 jaar, die betaald werk verrichten (n=565) of die minder dan 5 jaar geleden gestopt zijn met werken (n=85). De gegevens zijn verzameld in oktober 2002, waarbij voor contact met de bedrijfsarts is teruggevraagd over de periode oktober 1997-oktober 2002.

Contact met bedrijfsarts en mate van ACS

Van de werkenden heeft 35% de afgelopen 5 jaar contact gehad met een bedrijfsarts (gemiddeld 5 keer), bij de gestopten was dat 71% (gemiddeld 7 keer).

In tabel 1 is af te lezen wat de redenen waren voor contact met de bedrijfsarts.

Overleg tussen bedrijfsarts en huisarts vond in 16% van de gevallen plaats. Bij de gestopten was dat percentage twee keer zo hoog als bij de werkenden, namelijk 28% versus 13%.

Tabel 1. Redenen voor contact met de bedrijfsarts¹⁾

	Werkend	Gestopt
Controle	66	72
Advies werkhervatting	43	27
Keuring	27	49
Opstellen reïntegratieplan	23	19
Advies werkaanpassingen	21	17
Advies werkomstandigheden	16	13
Advies over (tijdelijk) stoppen	8	19
Advies voorkomen werkuitval	8	3

¹⁾ % dat reden noemt; meer antwoorden mogelijk

Als men voor een keuring of een advies over stoppen met werken bij de bedrijfsarts kwam, nam deze in 24% van de gevallen contact op met de huisarts, maar wanneer het om advies over werkomstandigheden of werkhervatting ging, lag dat percentage op 10%.

Het is de vraag in hoeverre de betrokkenen vinden dat (het ontbreken van) ACS positieve dan wel negatieve gevolgen heeft gehad.

Tabel 2. Ervaren gevolgen van (het ontbreken van) overleg tussen bedrijfsarts en huisarts (in %'s)

	negatief	geen	positief
Had ontbreken van overleg gevolgen voor: (n=130)			
- begrip voor situatie bij bedrijfsarts	14	82	5
- adviezen van bedrijfsarts	13	82	5
- duur ziekteverzuim	13	86	2
- verloop klachten	8	88	4
- duidelijkheid over werktoekomst	15	77	9
- begrip voor situatie bij werkgever	13	74	3
- vertrouwen in bedrijfsarts	20	73	8
Had overleg gevolgen voor: (n=41)			
- begrip voor situatie bij bedrijfsarts	1	56	43
- adviezen van bedrijfsarts	1	59	39
- duur ziekteverzuim	2	86	12
- verloop klachten	7	81	12
- duidelijkheid over werktoekomst	6	71	24
- begrip voor situatie bij werkgever	7	54	39
- vertrouwen in bedrijfsarts	9	68	23

Blijkens tabel 2 overheerst de mening dat het ontbreken van overleg tussen bedrijfsarts en huisarts weinig nadelige gevolgen heeft gehad. Als belangrijkste knelpunt komt naar voren dat het ontbreken van overleg nadelig is voor het vertrouwen in de bedrijfsarts.

Wanneer er wel overleg is geweest, is slechts een gering percentage chronisch zieken van mening dat het positief is geweest voor de duur van het ziekteverzuim of het verloop van de gezondheidsklachten. De meesten vinden dat ACS vooral positief is geweest voor het begrip dat de bedrijfsarts heeft voor de situatie en voor de adviezen van de bedrijfsarts, het vertrouwen in de bedrijfsarts en het inzicht in de situatie bij de werkgever.

Oordeel over arbocuratieve samenwerking

De houding tegenover intensievere samenwerking tussen bedrijfsarts en huisarts wordt beïnvloed door de voor- en nadelen die men ervan verwacht. In tabel 3 is te zien hoe mensen met chronische aandoeningen denken over de mogelijke effecten van ACS.

Terwijl de belangrijkste doelstelling van ACS is dat het werk sneller hervat wordt en dat uitval in de WAO voorkomen wordt, is slechts de helft van de chronisch zieken van oordeel dat deze effecten zullen optreden. Het merendeel van de chronisch zieken ziet het voordeel vooral in het feit dat de bedrijfsarts meer inzicht zal hebben in hun situatie en betere begeleiding zal bieden.

Tabel 3. Oordeel over meer samenwerking tussen bedrijfsartsen en huisartsen (%)

Meer samenwerking leidt tot ...	oneens	neutraal	eens
Werkhervatting			
.. snellere werkhervatting	12	39	49
.. voorkomen onnodig verzuim	10	29	61
.. voorkomen uitval in WAO	11	40	49
Inzicht en begeleiding			
.. meer begrip van bedrijfsarts	7	28	65
.. beter reïntegratieplan	4	25	70
.. betere arbozorg aan werknemer	6	27	66
.. meer duidelijkheid over werkmogelijkheden	9	27	64
.. betere aanpak door werknemer en werkgever samen	5	17	78
Belang patiënt			
..dat de werknemer eerder dan zelf gewenst het werk hervat	32	43	26
..is vooral gunstig voor werkgever	46	38	16
..is onwenselijk zonder betrokkenheid van werknemer	18	20	62
..schending medische geheimhouding	51	33	16

Bezien vanuit het perspectief van mensen met chronische aandoeningen is het dus opvallend dat lang niet iedereen de voordelen ziet van samenwerking tussen bedrijfsarts en huisarts, en dat het ontbreken ervan in de ogen van veel chronisch zieken niet zo'n groot probleem lijkt te zijn. Bedrijfsartsen moeten hierop bedacht zijn, omdat het mogelijk van invloed is op de geneigdheid van patiënten om mee te werken aan ACS. De bedrijfsarts zal het initiatief moeten nemen en daarbij expliciet moeten uitleggen waarom ACS in het belang van de patiënt is.

Deze factsheet is gebaseerd op resultaten uit het Patiëntenpanel Chronisch Zieken. Het Patiëntenpanel Chronisch Zieken wordt uitgevoerd door het NIVEL, met financiële ondersteuning van het Ministerie van VWS, het Ministerie van SZW en de Inspectie voor de Gezondheidszorg.

Uitgebreidere verantwoording en presentatie van de onderzoeksgegevens zijn verwerkt in het artikel *Chronisch zieken bij de bedrijfsarts: ervaringen met en oordeel over samenwerking met de huisarts*, verschenen in Tijdschrift voor Bedrijfs- en Verzekeringsgeneeskunde, 2004, vol.12, nr.2, pp.37-43.

Voor meer informatie: NIVEL, mw. A. Baanders, tel.030-2 729 759, e-mail: a.baanders@nivel.nl

Kijk op <http://www.nivel.nl/> voor actuele feiten en cijfers over de gezondheidszorg